



Somomés

EN SOM MÉS, CONTRA EL DISCURS DE L'ODI I LA RADICALITZACIÓ

GUIA PER A NOIES I NOIS QUE VIATGEN PER LA GALÀXIA DEL CIBERESPAI

5. JUSTÍCIA I COMPETÈNCIES SOCIALS

Autores. Luz Martínez Ten i Eva Martínez Ambite



El Rom ha rebut un missatge del seu planeta Hòrizon amb l'avís que els karkun han atacat una de les plataformes de producció dels principis actius que necessiten per a sobreviure. El Rom m'ha demanat permís per a deixar els exàmens d'aquest trimestre i anar a ajudar la seva comunitat en moments tan delicats. El Rom sempre m'ha despertat una enorme simpatia, no pel fet que t'abraci amb els tentacles tot deixant restes de bava per tot arreu, sinó perquè sempre està content i disposat a ajudar a qui ho necessiti. En aquesta ocasió la seva aflicció m'ha causat molta recança, perquè mai no l'havia vist tan capcot. Té raons de sobres per a anar al seu planeta a ajudar, però d'altra banda em preocupa que no segueixi el curs amb normalitat. Els coneixements que està adquirint li serviran per a ser un gran mitjancer i ajudar a resoldre conflictes, com també per a col·laborar a eradicar la difusió dels discursos de l'odi i el radicalisme. Però, ahora, entenc

la seva posició. El més greu és que això hagi passat a Hòrizon, que sempre ha estat una colònia democràtica i de pau, on la inclusió de col·lectius d'altres planetes mai no ha estat un problema. Hi ha una important comunitat de karkuns amb ciutadania d'Hòrizon que col·labora activament en el desenvolupament del planeta. El Rom m'ha explicat que temen que alguns joves karkun s'hagin radicalitzat, cosa que és una gran incoherència, perquè precisament a Hòrizon han trobat un lloc on viure en llibertat. Què ha pogut passar perquè es converteixin en fanàtics? Aquesta pregunta no deixa d'aparèixer a la meva ment, i em temo que a la del Rom, també.

Jhon Belmor, director de l'escola Andròmeda.

OBJECTIUS DE LA MISSIÓ

1. Fomentar la participació activa i responsable dels i de les alumnes sobre temes que els concerneixen en les seves vides o els seus entorns.
2. Facilitar l'anàlisi i la presa de consciència per a la identificació i la denúncia de les violacions dels drets humans i les situacions d'injustícia social.
3. Afavorir l'empatia i la compassió en l'alumnat envers els problemes d'altres persones.
4. Estimular la participació de l'alumnat i el compromís a través de les xarxes.
5. Estimular la cerca de solucions i el diàleg per a implicar-s'hi i resoldre problemes que afecten tothom. Responsabilitat global.
6. Ajudar a afrontar la convivència en un món complex i dinàmic, compromès en la construcció d'una societat més justa i equitativa.

PARÀMETRES DE LA MISSIÓ

El Rom ha comentat a la resta del grup la seva intenció de viatjar a Hòrizon per a prestar ajuda al seu poble i contribuir en les tasques de reconstrucció de les plataformes de producció de principis actius. Fins i tot sense permís, i a risc de ser expulsat de l'escola, està decidit a emprendre el viatge. Entenc les seves intencions, però em preocupa que s'endarrereixi en relació amb la resta del grup.

Per a sorpresa meua, aquest matí se m'han presentat al despatx de direcció la Yina, el Polak i el Korko, en representació de tot el grup, per a comunicar-me que volen acompanyar el Ron en el seu viatge, la qual cosa em genera un veritable conflicte, perquè com a director de l'escola no els puc posar en risc. Hòrizon no és encara un lloc segur i es troba en situació d'alerta. Si els atacs es repeteixen i els karkun radicals hi fan explotar fragments de matèria negra, poden fer que el planeta, amb tots els seus habitants, deixi d'existir. D'altra banda, durant tot el curs, he estat insistint en la importància d'assumir allò que s'esdevingui a qualsevol lloc de la galàxia com a cosa pròpia. Em trobo, doncs, en un dilema complicat de resoldre.

DIRECCIÓ DE LA MISSIÓ

La situació és tan delicada que tractarem el tema a les classes de la missió i canviarem el temari del curs. Crec que hem de pensar col·lectivament sobre això que ha passat i prendre-hi una decisió col·lectiva. Si persisteixen en la idea d'anar a ajudar a Hòrizon, jo mateix dirigiré el trasllat i em faré responsable de les possibles conseqüències. Avisaré les seves famílies, l'Aliança i el Govern d'Hòrizon perquè ens assignin els treballs de col·laboració amb les víctimes i els seus familiars. Veurem què passa avui, perquè, si no és una decisió de tot el grup, no autoritzaré la missió. I, ara com ara, no tinc informació de les intencions del Yim, la Raxa, el Rair i l'Amaal. No crec que sigui bo dividir-los, de manera que tractarem el tema a classe i decidirem.



IDEES PER A REFLEXIONAR

En entrar a classe m'ha rebut una tristor com el ressò d'una eclosió. El Rom estava més trist que mai, entortolligat amb els seus tentacles en un intent de dissimular el plor. L'Amaal li xiuxiuejava amb increïble delicadesa un cant de sanació. El Polak colpejava amb ràbia una pilota galàctica contra les parets. I els altres comentaven la situació parlant baixet. Serà un dia difícil, vaig pensar. A més a més de director de l'escola, en sóc el seu tutor. Confien en mi i, consol a part, necessiten actuar. Ho sé, perquè això també em passa a mi. Però la solució mai no és respondre amb violència, sinó ajudar a defensar la democràcia i la convivència. Cal demostrar que no en tenim, de por. Que formem una gran comunitat d'ajuda i suport mutu. Però, si els deixo anar i passa res mentre siguem a Hòrizon, no m'ho perdonaré mai.

—Bé. Avui és un dia difícil i hi hem de prendre una decisió. Algú vol començar? —vaig dir. El Polak es va aixecar molt seriós. Premia amb força la pilota amb la mà. I amb veu ronca va dir:

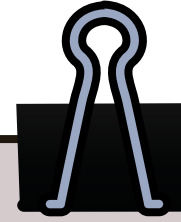
—Jo no tinc por. Me'n vaig a Hòrizon.

—Molt bé —vaig contestar—. Però no es tracta només de tu, Es tracta de tot el grup. Hi hem d'arribar a un consens. Hi estem d'acord? Es va produir un silenci a classe que va donar entenent que hi havia discrepància d'opinions. El Yim va prendre la paraula i va dir:

—Jo m'estimo molt el Rom i sento molt això que ha passat. Però no vull perdre el curs. I el seu poble no sempre ha ajudat el meu. No sé com s'entendria a la meva comunitat que jo ajudés un planeta que s'acaba d'unir a l'Aliança i que, a més a més, té una comunitat karkun.

El Polak, la Yina i el Korko van fer un bot i van començar a discutir amb vehemència, tot recriminant al Yim el seu comentari.

—Ordre!! —vaig cridar— Ordre!! Polak, seu!! Yina, fes el favor de no parlar telepàticament, que ens tornes bojos!! I Rair, si continues fent salts, ens ensorraràs el pis. Una mica d'ordre i de silenci. Vegem; cadascú és lliure d'expressar la seva opinió. Tenim un conflicte i l'hem de resoldre. El dia de demà sereu mediadors de pau, i no és precisament sense escoltar com se solucionen els problemes. Vol parlar algú altre? Amb educació.



El Polak va demanar la paraula:

—D'acord, d'acord. Tothom té dret a tenir la seva opinió, però hi ha una cosa que els la justícia. I no és just deixar un poble a la seva sort, per més que hagi comès errors. Yim, em sobta que tu diguis això. Quan ets el primer que vén a ajudar-nos quan tenim problemes. I encara més que parlis així dels karkun, quan saps perfectament que els radicals són una minoria que ha estat denunciada per la seva comunitat. Els karkun són els primers que pateixen les conseqüències del terrorisme, I estimen la pau!!

El Yim va contestar tan nerviós que la seva cara groga es va tornar carbassa. I, doncs, per què cometen atemptats? Són uns salvatges!! Des del fons de la classe es va sentir la protesta del Korko,

El Polak va contestar enfadat:

—El Korko és karkun i és el paio més pacífic que conec.

El Yim va tornar a replicar:

—Sí, però el Korko és el Korko!!

L'Amaal va contestar irada:

—Sí, el Korko és el Korko. I com el Korko hi ha milers de karkun. Estàs sent molt injust, Yim.

El comentari de l'Amaal va fer pensar el Yim, que va abaixar el cap i es va posar de color blanc pàl·lid, es va a costar al Korko i li va demanar perdó. Després es va girar cap al grup i va dir: -Jo hi vaig.

Aleshores la Raxa es va aixecar del seu seient i va dir: -Mo he parlat encara, i no perquè no cregui que cal ajudar, sinó perquè crec que hem de reflexionar sobre què és el millor. A uns ens pot semblar just actuar-hi, tot i que el planeta Hòrizon no sempre ha volgut formar part de l'Aliança; a d'altres, no. Professor, què és la justícia?

-Bé, Raxa. Parlarem una mica de la justícia social, hi vaig afegir.

La justícia és un valor que consisteix a conèixer, respectar i fer valer els drets de les persones i també els propis. Honorar les persones que han tingut un bon comportament, reconèixer els mèrits aliens a més a més dels propis, reconèixer el bon estudiant i incentivar-lo, manifestar-li agraïment a un col·laborador, són, entre d'altres, valors de justícia.

El concepte de justícia va néixer de la necessitat de mantenir l'harmonia entre els habitants. És el conjunt de regles i normes que estableixen un marc adequat per a les relacions entre persones i institucions, tot autoritzant, prohibint i permetent accions específiques. La justícia no és donar o repartir coses, sinó donar a cadascú i cadascuna allò que necessita per a viure amb dignitat. La justícia és ètica, equitat i honestedat.

Mitjançant la justícia es pot atorgar a cadascú allò que es mereix en funció dels seus actes o del seu comportament. És per això que resulta tan important ensenyar-la als nens a la llar, principalment, i atorgar-li un sòlid reforçament a l'escola. L'objectiu és tenir un desenvolupament òptim i viure dignament cada situació a la vida i cada repte que es pugui presentar en el futur dels nens. El valor de la justícia s'ensenyava de ben petits en el reconeixement de què és bo i què és dolent entre la canalla, com a interacció psicosocial.

La Raxa em va interrompre per a indicar-me:

-Llavors, si algú ha comès una injustícia amb anterioritat, li hem de denegar el nostre suport?

-No, Raxa -vas contestar-, precisament l'anhel per una més gran justícia social sorgeix per la percepció de les situacions d'injustícia que tothom veu al llarg de la seva vida, i també de les situacions que ens envolten, tot i que no ens afectin directament. Però també està motivada per la cerca d'un món millor, on la solidaritat i la responsabilitat siguin una garantia per a la supervivència de tothom.

A vegades, ser justos significa que ens hem de privar de coses no-saltres mateixos, per tal que una altra persona tingui les seves. A vegades, és defensar algú tot i que ens caigui molt malament; però si té la raó, la té, i punt. Ser just és veure les coses amb realisme i sense ser egoistes. Ser just és entendre que no puc fer als altres allò que no m'agradaria que em fessin a mi o a les persones que més estimo.

El Rair va comentar: -Llavors és igual que facis alguna cosa que estigui malament...

-No, no -vaig contestar-, de la mateixa manera que **s'ha de recompensar justament els qui fan el bé, també cal condemnar els actes d'injustícia**, com ara quan unes persones fan mal a unes altres. Ser justos també equival que els qui fan mal a la societat assumeixin igualment les conseqüències dels seus mals actes. El valor de la justícia se centra en el respecte pels drets propis i aliens. A cada lloc hi ha normes i lleis que han de ser complertes i, si algú no les compleix i fa mal a altres persones, ha de ser castigat per les autoritats d'acord amb la llei, amb la garantia que també seran respectats els seus drets humans.

PREGUNTES PER A PENSAR

Era important que desmuntéssim els equívocs que es poguessin formular per a arribar a una solució consensuada. Per tant, vaig aprofitar per a explicar-los que l'Aliança havia signat un tractat de mesures d'ajuda mútua i defensa de tots els habitants de l'univers, que ens conduïssin cap a un futur més sostenible i equitatiu. Significa també que s'han de posar les bases perquè tothom visqui amb dignitat, estabilitat i tingui oportunitats.

En el nostre afany per a assolir aquesta transformació, hem d'integrar alhora el sentit de la responsabilitat i el compromís pels i per les altres en totes les nostres iniciatives, especialment en matèria d'educació, ja que l'escola és potser la institució més poderosa en la garantia de la igualtat d'oportunitats.

Per això no n'hi ha prou a ensenyar a resoldre conflictes; cal ensenyar a resoldre'ls d'una manera justa, prenent esment de les necessitats i els interessos de tots els afectats per les decisions, sobretot els dels més febles.

El Rair em va interrompre per a afirmar amb vehemència

—Rair

Si no hi ha suport mutu, els següents poden ser qualssevol de les nostres comunitats i, llavors, què en podem esperar? Qui ens ajudarà?

—Director Belmor

Exacte —vaig contestar—. Precisament les xarxes socials són una gran ajuda per a generar un canvi possible en relació amb la vigilància del respecte als drets en tots els racons de l'univers conegut.

El caràcter obert i universal de les xarxes ens permet la participació en condicions d'igualtat i ens facilita que puguem accedir a la informació que necessitem per a saber què passa a l'univers i poder denunciar-ho i combatre-ho, quan posa en perill els drets dels ciutadans i les ciutadanes de la galàxia. És, per això, que les xarxes socials són una eina que dóna poder als ciutadans i a les ciutadanes dels mons coneguts per a compartir informació, per a treballar plegats, solucionar problemes,

promoure la seguretat i el desenvolupament, com també atènyer la promesa dels drets. Tot això ha contribuït igualment en la pràctica a la configuració d'una ciutadania universal de fet, que ja ha de ser reconeguda i protegida per la comunitat internacional.

L'Amaal llegint-me el pensament, va indicar

—Amaal

La justícia com a valor universal, compartit per totes les cultures... com integrem això en cadascú de nosaltres?

—Director Belmor

«Cultura» —vaig contestar— significa conreu, preparació acurada de les capacitats d'una persona perquè orienti la seva vida amb aquells valors que realment paguen la pena, i diem això perquè aquests valors no solament generen benestar en els altres, sinó en un mateix. Una persona amb cultura és una persona cultivada, algú que s'ha anat preparant al llarg de la seva vida per a copsar-ne allò que hi ha de valuós. Aguditzar aquest sisè sentit per als valors requereix conrear alhora la raó i el cor, la intel·ligència, el sentiment i la voluntat. Per això, en els diversos casos, i molt especialment en el del valor de la justícia, importa conrear el pensament crític pel que fa a allò que és just i injust, i alhora el sentiment de justícia i la voluntat de voler-la. Per això el conreu de les capacitats per a degustar els valors, i molt especialment el valor de la justícia, mai no es un procés passiu, sinó que requereix un aprenentatge i, sobre tot, la nostra capacitat de mirar, veure i entendre. Fa uns dies, unes paraules dites en l'obra de teatre «Incendios» de l'autor Wajdi Mouawad¹⁵, em van semblar màgiques i ens exposen molt bé això que volem explicar sobre l'aprenentatge actiu de la justícia: «Pots lluitar contra la misèria potser, o enfonsar-t'hi... Aprèn a llegir, doncs, aprèn a escriure, aprèn a comptar, aprèn a parlar. Aprèn a pensar, Nawal. Aprèn».

¹⁵Autor teatral, director d'escena, actor, novel·lista, realitzador, antic director del Théâtre de Quat'Sous i del teatre francès del Centre Nacional de les Arts a Ottawa, nomenat fa poc director del Théâtre de la Coline parisenc, Wajdi se salta tots els semàfors vermells i fulmina les fronteres entre diferents disciplines. Libanès d'origen, francès de formació, montrealès d'adopció, cala foc a totes les banderes i descobreix mons impurs i fascinadors.

El Polak es va aixecar i va dir amb fermesa:

—Polak

Jo hi vaig.

—Amaal

Jo, també.

A dir l' Amaal.

—Yim

I jo.

Va dir el Yim, mentre es dirigia al Rom i es deixava envoltar pel seu tentacle.

—Rom

Jo hi estic disposat.

Va dir el Rair, tot fent un salt que va deixar un enorme esvoranc a terra.

I així vam consensuar una decisió que ens embarcaria en una important missió cap a Hòrizon.

SABIES QUE...



Al planeta Terra, l'Assemblea General de les Nacions Unides (òrgan de representació de tots els països) l'any 2009 va proclamar el 20 de febrer Dia Internacional de la Justícia Social «amb el fi de contribuir als esforços de la comunitat internacional en el terreny de l'eradicació de la pobresa, el foment de la plena ocupació i el treball decent, la igualtat de gènere i l'accés al benestar social i a la justícia per a tothom».

A mitjan segle XIX terrestre sorgeix una nova definició de justícia social, com la necessitat d'establir una distribució igualitària de tots els béns socials. Aquest concepte inclou l'obligació dels estats com a responsables que han de compensar les desigualtats socials existents i crear els mecanismes que assoleixin el canvi. La injustícia o la desigualtat es manifesten en moltes ocasions a través de l'aïllament, la marginació i la discriminació, i abracen totes les àrees de la vida social: diferències educatives, laborals i, fins i tot, poden arribar a esdevenir diferències judicials. La finalitat d'establir un nivell mínim de protecció social és evident: ningú no hauria de viure per sota d'un nivell d'ingressos determinat, i tothom hauria de gaudir de l'accés a serveis públics essencials, com ara la salut i l'educació.

La manca de justícia social comporta un deteriorament creixent de les condicions de vida de gran part de la població i té repercussions importants en la possibilitat del gaudi i del reconeixement dels drets humans. Així mateix, la qualitat de vida de la població no depèn només dels ingressos mitjans disponibles en les famílies, sinó que també compta amb l'aportació que fa l'Administració Pública en forma de béns i serveis als ingressos de les persones i/o famílies. Els serveis i els béns públics no monetaris (educació, sanitat i serveis socials) representen una elevada aportació a la redistribució de la riquesa, i compleix amb el principi de justícia social.

El jurista d'origen romà de nom Ulpia va definir la justícia com la constant (o sigui com una cerca sense interrupció) i eterna o perpètua obra de la voluntat de donar a cada ésser humà allò que es mereix i li correspon. Tots som conscients que això és precisament justícia, però el problema es planteja a l'hora de saber què i quant, de béns materials i immaterials (menjar, vestit, habitatge, serveis d'educació i salut), es mereix cada individu, del conjunt social. Plató proposava un govern de filòsofs, que eren els qui, per la seva prudència, eren capaços de percebre què era just en la distribució dels béns amb equitat.

CONCEPTES IMPORTANTS

Justícia social.

El terme justícia social fa referència a:

- Justícia social com a distribució, entenent la responsabilitat dels mons per la distribució dels béns, els recursos materials, culturals i de serveis.
- Justícia Social com el reconeixement i el respecte cultural de tots i cadascun dels habitants de l'univers; respecte a l'enorme diversitat que tots i totes representem en l'actualitat.
- Justícia social i participació es refereix a la participació en decisions que afecten les seves pròpies vides; és a dir, assegurar que els éssers de cada món habitat poden i han de participar no només en les decisions dels seus mons, sinó també en les decisions interplanetàries.

Sentit de justícia.

Prendre consciència i responsabilitat del valor de la justícia en les nostres relacions. Significa no permetre que es cometin atropellaments ni arbitriats ni en contra de nosaltres mateixos ni en contra d'altres persones.

Equitat.

El concepte s'utilitza per a esmentar nocions de justícia i d'igualtat social amb valoració de la individualitat. L'equitat representa un equilibri entre la justícia natural i la llei positiva. La tendència a jutjar amb imparcialitat i fent-hi ús de la raó també es coneix com a equitat. Aquesta disposició d'ànim es proposa atorgar a cada

subjecte allò que es mereix. L'equitat s'ha d'assolir en diversos àmbits de la vida. En l'aspecte econòmic o financer, es coneix com a equitat la distribució justa de la riquesa entre els membres d'una societat.

Igualtat social.

La igualtat social és un valor fonamental per a una societat millor, amb més justícia social, més cohesió, i és considerada una condició per a l'exercici dels drets civils i polítics i la consecució d'una vida digna (drets econòmics, socials i cultural).



**QUINES
SÓN LES
TEVES
PREGUNTES?**

· Creus que és possible assolir el valor de la justícia en una societat, si algunes persones o grups en resten fora?

· El valor de la justícia sempre ha estat acompanyant la història de l'ésser humà. El món actual ha progressat en aquest valor?

· Tothom ha viscut situacions d'injustícia més o menys greus- Com t'has sentit en aquests casos? Com actuar-hi?

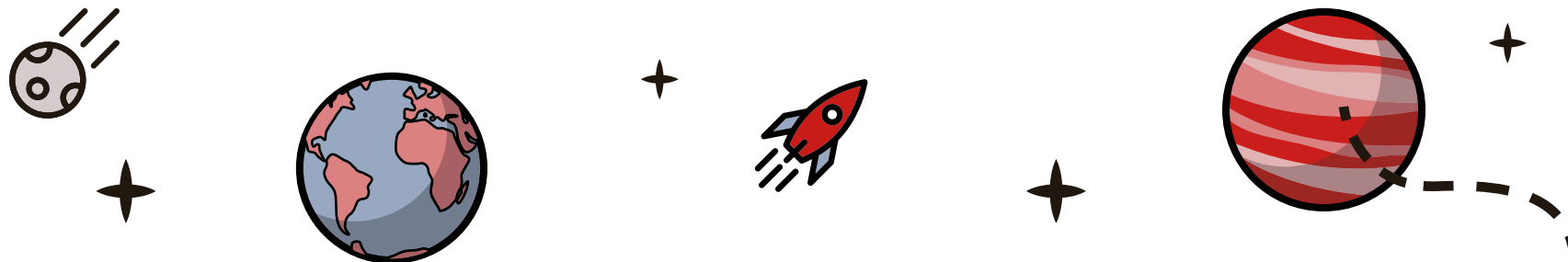
· Quines situacions actuals que passen al món et sembla que no responen al valor de la justícia?

· Quins mecanismes tenim els ciutadans i les ciutadanes per a reclamar justícia?

· Creus que la justícia és una utopia i, per tant, impossible d'assolir?

· Podem dir que hi ha **justícia social**, si hi ha **equitat de drets**?

I SI INTERNET FOS UNA GALÀXIA DE PLANETES ...



VALORS A TREBALLAR

IGUALTAT I NO DISCRIMINACIÓ

JUSTÍCIA

RESPONSABILITAT I PROTECCIÓ

PENSAMENT CRÍTIC

Hi ha un grup anomenat «Les amazones», les integrants del qual han decidit organitzar-se i ajudar-se mútuament a partir de les xarxes socials per a analitzar, conèixer i cercar solucions a problemes comuns. El grup cada dia pren més força i habitats de diversos mons s'hi uneixen i treballen en comú.

Discuteixen sobre la idea de justícia. Què significa tractar els altres amb justícia i com ha de ser una societat on el valor de la justícia social prevalgui?

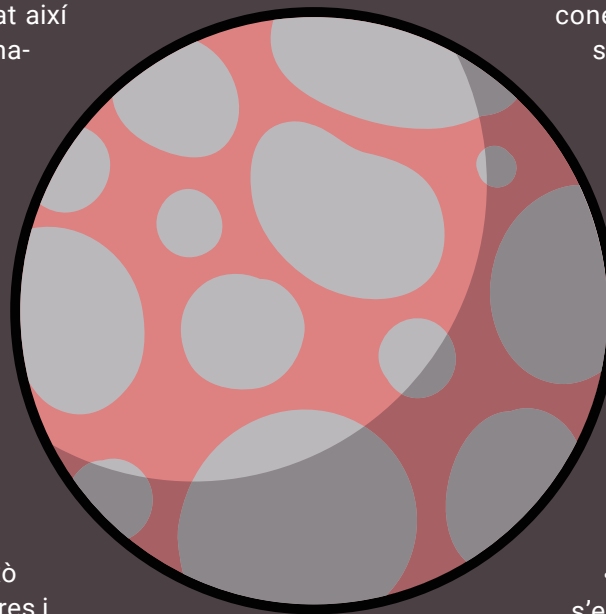
Com creus que serà més fàcil afrontar els problemes socials que molts grups pateixen respecte al rebuig i la violència, de manera individual o en grup?

Com ens poden ajudar les xarxes a assolir cotes més grans de justícia social?

RECORDA QUE...

• Si no existís la justícia, viuríem en un món sense seguretat, sense ordre. Ningú no respectaria la vida dels seus semblants, ningú no estaria protegit ni segur. En una realitat així només sobreviurien els més forts, ja que, no havent-hi normes, l'única manera d'aconseguir allò que volguéssim seria mitjançant la violència, la intimidació o l'abús. Per fortuna, la justícia existeix. I, per bé que això no significa que les persones es comportin sempre d'una manera justa o que a la societat sempre s'actui amb justícia, el cert és que la major part de nosaltres preferim que regni el respecte, l'harmonia i la pau.

• A tothom li molesta que no el tinguin en compte o que li donin menys que no es mereix (o que creu merèixer). També solem indignar-nos quan algú és tractat de manera arbitrària o és privat d'algun dels seus drets. Això passa perquè el valor de la justícia viu en nosaltres i ens sentim afectats quan veiem que algú actua de manera injusta. • Precisament és el valor de la justícia el que ha

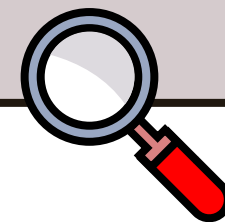


desencadenat al llarg de la història un major nombre de canvis en favor dels drets i la dignitat dels habitants del món conegut, perquè les exigències de justícia se saben i se senten atès que són les més bàsiques, les més elementals; per a realitzar la justícia, s'ha de voler, no n'hi ha prou a pensar-hi.

• Una persona justa ha de conèixer el sentit de les normes i de les lleis i, a més a més, les ha de fer valer en tres sentits: les respecta en la seva conducta diària, exigeix que es respectin en els assumptes que el concerneixen, i procura que es respectin pel que fa a les altres persones, en especial quan es troben en una situació de desavantatge. En altres paraules, protegeix i respecta els drets aliens i exigeix que es protegeixin i respectin els seus.

• El valor de la justícia no es limita als afers legals, s'estén a la vida diària i procura que cadascú rebi allò que li correspon, i pren decisions que no afectin negativament els altres.

PER A SABER-NE MÉS...



2015 IDEES PER A CANVIAR EL MÓN

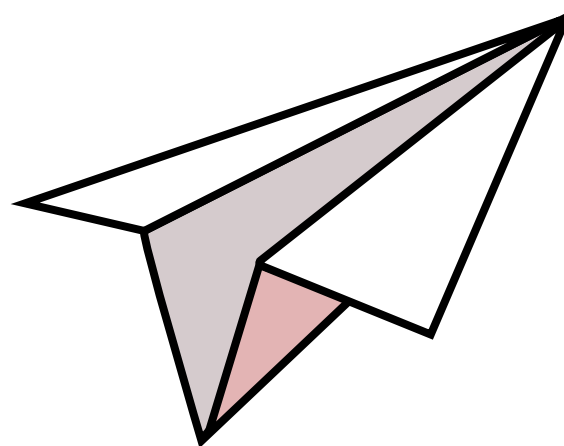
<http://bibliowebfeteugt.es/ciudadania-y-valores/2015-ideas-para-cambiar-el-mundo/>

ACNUR. Alt Comissionat de les Nacions Unides per a l'Ajuda al Refugiat

https://eacnur.org/files/educativeresources/guiadidactica_nosolonomeros.pdf

AMNISTÍA INTERNACIONAL

<https://www.es.amnesty.org/>



PER A CONTINUAR REFLEXIONANT EN GRUP. QUADERN DE BITÀCOLA

ACTIVITAT 1

Justícia social i col·laboració

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

Molts conflictes es resolrien prioritzant la cooperació a la competitivitat. Amb aquesta activitat observarem com actuem per a assolir els nostres objectius.

Objetivos:

1. Prendre consciència de la importància de la cooperació per a resoldre problemes.
2. Valorar la importància que ningú no es quedi enrere. Analitzar les conseqüències de la desigualtat i aprendre a cooperar.

Metodologia. Grupal

Temps. Una hora

Materials. Tisores, cartolines, pega, retoladors, cinta adhesiva transparent.

Procedimiento:

Formem equips de sis/set persones. Cada equip pertany a un planeta i té unes qualitats determinades. A més a més, cada planeta disposa d'uns elements. Hòrizon. Els habitants d'Hòrizon són molt afortunats. perquè tenen tisores, cartolines, pega i retoladors. Però ni poden fer servir les mans, perquè disposen d'uns tentacles enganxosos que no tenen dits. Nèmesi. Els habitants de Nèmesi es comuniquen per telepatia. Disposen de cartolines i cinta adhesiva transparent. Ceres. Només disposa de cartolina. Kronos. Els habitants d'aquest planeta són molt pesants i no es poden aixecar de la cadira. Tenen cartolines i pega. Plutó. Els habitants de Plutó són molt ràpids. Tenen cartolines, tisores i retoladors. Se'ls explica, als diversos equips, que tenen vint minuts de coll per a fer dos cubs amb la cartolina Cadascuna de les cares dels cubs ha d'estar pintada d'un color diferent.

Preguntes per a la reflexió:

Com us hi heu sentit?
Com ha estat la col·laboració?
Què és més important guanyar o col·laborar-hi?
Com s'aplica aquesta situació a la vida real?



ACTIVITAT 2

Els sis barrets del pensament

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

Molt sovint les idees preconcebudes sobre allò que passa poden dificultar el nostre sentit crític. Aprendre a distingir les maneres que tenim de pensar ens pot ajudar a ser persones més reflexives i a col·locar-nos

en el lloc de qui està patint. Aquesta tècnica, ideada per Eduard De Bono, es basa en la metàfora que utilitzar un barret determinat implica utilitzar un estil de pensament concret. Els sis barrets indiquen la gamma de pensaments que hi ha i que s'han de combinar en la cerca de solucions més innovadores i de major qualitat.

Els sis barrets són:

- **Pensament de barret blanc.** És el pensament objectiu que es basa en fets, xifres, necessitats i absències d'informació. Implica deixar de banda els arguments i les propostes i mirar les dades i les xifres.
- **Pensament de barret vermell.** Aquest té a veure amb la intuïció, els sentiments i les emocions. El barret vermell permet exposar una intuïció sense haver-la justificar.
- **Pensament de barret negre.** Aquest és el barret del seny i de la cautela. S'utilitza per a assenyalar per què un suggeriment no encaixa en els fets, l'experiència disponible, el sistema emprat, o la política que s'està seguint. El Barret negre ha de ser sempre lògic.

• **Pensament de barret groc.** Té a veure amb la lògica positiva. Perquè alguna cosa funcionarà i perquè oferirà beneficis. Ha de ser utilitzar per a mirar endavant, cap als resultats d'una acció proposada, però també es pot utilitzar per a trobar quelcom de valor en allò que ja ha passat.

• **Pensament de barret verd.** Aquest és el barret de la creativitat, les alternatives, les propostes, les coses interessants, els estímuls i els canvis.

• **Pensament de barret blau.** Aquest és el barret de la vista global i del control del procés. No s'enfoca en la qüestió pròpiament dita, sinó en el 'pensament' en relació amb l'afer.

La manera d'utilitzar la tècnica és anar intercalant diversos pensaments sobre una situació o problema, fins que el resultat sigui satisfactori per als diferents pensaments en joc. Es pot realitzar de manera individual o grupal, i l'ordre a seguir és aleatori; l'important és que les idees d'un barret determinat no dominin el temps o les solucions que s'hi aporten.

Objectius.

1. Ampliar la gamma de pensament que utilitzem en analitzar una situació o un problema amb el fi d'arribar a la millor solució possible.
2. Practicar amb una metodologia de desenvolupament creatiu que amplia la visió d'un problema i ens permet individualment o grupal arribar a solucions molt ben apamades i aprofitades.





Metodologia. Grupal.

Temps. 20 minuts de pluja d'idees grupal.

15 minuts de treball en subgrups.

5 minuts de treball en el grup total.

Materials. Gometes de colors (blanc, vermell, groc, negre, verd i blau), paperògraf, retoladors; recomanable disposar d'ordinador amb connexió a Internet.

Descripció activitat.

Es planteja a la classe una pluja d'idees per a trobar una solució a la situació següent: Què podem fer per a acabar amb els discurs de l'odi el radicalisme a les xarxes? Durant 5 minuts el grup anirà donant idees que el monitor/la monitora apuntaran al paperògraf. Un cop registrats, se seleccionarà la millor o les millors idees per mitjà d'una votació. La idea seleccionada serà aquella que es treballarà amb la tècnica dels 6 barrets i el procediment serà: 1. Assignar a cada participant un color que ha de portar visible, per a la qual cosa es col·locarà el gomet. Es distribueixen proporcionalment; es formen grups per colors i s'expliquen les tasques assignades a cada color: 1. Assignar a cada participante un color que debe llevar visible colocándose el gumets. Se distribuyen proporcionalmente, se forman grupos por colores y se explican las tareas asignadas a cada color:

• **Grup blanc:** cercarà dades, xifres, experiències en relació amb la proposta consensuada anteriorment. Si es disposa de connexió a Internet, poden cercar informació a través de la web.

• **Grup vermell:** s'ocuparà de registrar les seves impressions i intuïcions amb la solució (si creu que funcionarà o no, quin rebuig o aprovació generarà...).

• **Grup verd:** cercarà alternatives que millorin la proposta inicial.

• **Grup negre:** cercarà les dificultats o les limitacions que es puguin derivar de l'aplicació de la idea.

• **Grup groc:** identificarà les possibilitats i les oportunitats de la proposta.

• **Grup blau:** actuarà com a moderador de la reunió posterior i el seu objectiu serà treure la proposta millor a partir de les aportacions de tots els grups.

Aquestes tasques es duran a terme al llarg de 30 minuts i, passat aquest temps, tindrà lloc una reunió de tot el grup durant 40 minuts, en la qual cada grup exposarà les seves conclusions, i el grup blau elaborarà un resum que integri tots els punts de vista i proposarà una solució nova.

Preguntes reflexió:

- Quin és el meu estil de pensament predominant?
- Quines en són les conseqüències?
- Quin/s barrets/s hauria d'utilitzar per a millorar la innovació i la qualitat de les meves conclusions?
- Com podria implantar aquesta manera de pensar en el meu esquema de treball? I en el del meu equip?

ACTIVITAT 3

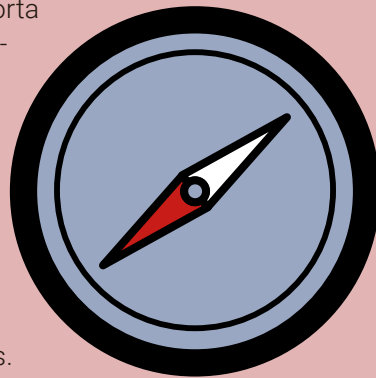
Disseny de la visió

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

Una visió personal de l'expressió més profunda d'allò que volem a la vida. Tenir una visió personal inspiradora ens ajudarà a veure com podem contribuir a construir una societat millor.

La nostra visió ha de descriure no només allò que volem a la vida i en el treball, sinó quina classe de persona volem ser.

Planificar allò que es desitja, ens porta a un camí en que hi ha menys confusió, no a canvis bruscos de direcció i hi ha coherència entre allò que volem i allò que fem, per la qual cosa el nostre concepte personal és positiu i la nostra estima és alta, perquè a més a més empenem accions per a assolir allò que volem; no esperem resignadament que el futur vingui a nosaltres.



Objectius.

1. Identificar amb les nostres motivacions superiors aquelles que ens empenyen a assolir fites i resultats diferents i millors.
2. Prendre el control de les nostres vides a través d'un projecte personal engrescador i realista.

Materials. Full 1 la meva visió, paperògraf, bolígraf i retoladors de colors.

Temps.

- 20 minuts de desenvolupament individual.
- 40 minuts de treball en subgrups.
- 20 minuts d'exposició al grup.

Descripció activitat:

Es demana a cada participant que empleni el full 1: la meva visió, i se li donen 20 minuts. Passat aquest temps, posarem això en comú per a parlar de com es veuen dins de deu anys.

Full 1: La meva visió

Descriu-hi:

- a) Com et veus els propers deu anys. Mira d'especificar-ho com més millor, i intenta veure-t'hi i descriure amb el màxim de detall possible allò que veus, allò que sents, allò que et dius i allò que et diuen els altres.
- b) Què necessitaré.
- c) Què tinc ja que em servirà.



ACTIVITAT 4

Iguals i diferents

La justícia requereix equitat o, el que es el mateix, concedir diverses alternatives per a arribar a les mateixes oportunitats. Per

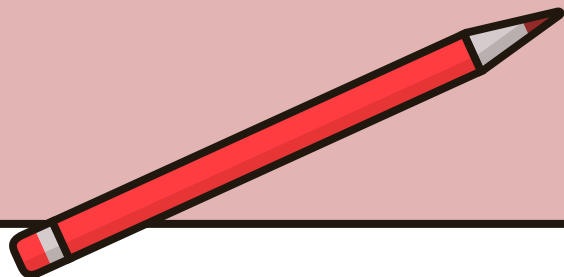
ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

exemple, en el cas de dones i homes, la desigualtat històrica ha fet que siguin necessàries mesures d'acció positiva per a

corregir els efectes de la discriminació. O en el cas de les persones amb capacitats diferents, l'administració pública reserva un nombre places en els concursos.

· La igualtat admet diferències, però no desigualtats.

· La desigualtat comporta discriminació i privilegi, i la diferència implica diversitat entre coses de la mateixa espècie, cosa que no representa discriminacions de cap mena.



Objectius.

Prendre consciència que, per a arribar a la igualtat, és important tenir en compte la diversitat.

Ser conscients que la igualtat no significa l'eliminació de les diferències, sinó l'absència de discriminació per l'existència d'aquestes diferències.

Temps. 60 minuts.

Procediment.

Formem equips de sis/set persones. Cada equip pertany a un planeta i té unes qualitats determinades.

Hòrizon. Els habitants d'Hòrizon no poden fer servir les mans, perquè disposen d'uns tentacles enganxosos que no tenen dits.

Nèmesei. Els habitants de Nèmesei es comuniquen per telepàtia.

Ceres. No poden veure. Se'ls tapen els ulls.

Kronos. Els habitants d'aquest planeta són molt pesants i només poden avançar fent salts

Plutó. Els habitants de Plutó són molt ràpids.

Formem els equips per a fer una carrera de relleus. Un cop acabada la primera carrera, s'organitza una assemblea per a analitzar com ha anat. Tenien tots les mateixes oportunitats?

A partir de la reflexió, es proposaran unes normes que faran que el concurs sigui just. Es torna a fer el joc amb les normes noves.

Preguntes per a la reflexió:

Què passa quan tractem totes per persones de la mateixa manera, sense tenir-ne en compte les diferències?

Com entenem la igualtat?

Què és la igualtat d'oportunitats?

ACTIVITAT 5

La subhasta de drets

Orientació de l'activitat

Sovint no som conscients de la importància que tenen els drets de què gaudim. En un mateix territori, els ciutadans i les ciutadanes ens trobem protegits jurídicament i social; no obstant això, aquelles persones que no es troben en situació de legalitat no tenen la mateixa sort. Tal com afirmava Luther King, no ens hauríem de penedir de les accions de la gent perversa, sinó dels silencis de la bona gent. Les persones que participem en col·lectius i associacions tenim el deure moral de donar la veu a aquells que no es poden defensar i de prendre consciència que els drets humans són un bé que s'ha de protegir i que ha d'assistir tots els éssers humans.

Objectius.

- **Reflexionar sobre les condicions de l'estat democràtic i la manca de respecte als drets humans.**

- **Reflexionar sobre les condicions d'indefensió en què es troben les persones immigrants en situació d'irregularitat.**

Metodologia. Grupal.

Temps. 75 minuts.

Materials. Llistat de drets, pissarra, bitllets de banc de joguina de diversos valors.

Procediment:

1r. Es distribueix a cada participant la llista completa dels drets humans.

2n. Es demana que se'n faci una lectura individual.

3r. Després, se'ls demana que apuntin aquells que els són negats totalment o parcial als immigrants que estan en situació irregular, com ara, el dret a l'educació, el dret al treball, el dret a la lliure circulació, el dret a la llibertat d'expressió, els drets a la participació, el dret a la salut, el dret a la llibertat de culte.

4t. Es formen grups de cinc o sis persones.

5è. Cada grup tria un nom i nomena un representant.

6è. El/la docent o una altra persona que s'esculli dinamitza la subhasta.

7è. Es lliuren 2.000 € a cada grup.

8è. El «preu» de partida de cada dret és de 120 €.

9è. Es treballa amb el llistat de drets negats a les persones immigrants i que ha estat prèviament consensuat.

Instruccions per al grup.

1) Trieu, entre tots, tres drets que considereu imprescindibles i que són importants en la vostra vida.

2) Ordeneu els altres drets per ordre d'importància decreixent.

3) Procediu a la subhasta. La persona que dinamitza la subhasta llegeix en veu alta el dret.

4) La resta de participants, a través del seu representant, licita per aquest dret, en funció de les seves prioritats.

5) La persona que dinamitza la subhasta tanca cada licitació dient: Dret X, tants euros a la una, tants euros a les dues, tants euros a les tres... -cop a la taula-, adjudicat a: nom del grup.

6) L'equip que ha comprat el dret haurà de dipositar els diners a la taula.

7) Guanyarà el grup que aconsegueixi els drets seleccionats.

8) Per acabar, expliqueu al gran grup les raons per les quals hi heu triat alguns drets com a prioritaris i no uns altres.

Preguntes per a la reflexió:

- Quina importància tenen els drets?

- Quina relació hi ha entre drets i justícia social?

- Es vulneren els drets amb els discursos de l'odi?